

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
факультет філології та журналістики
кафедра української мови

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
для слухачів-іноземців підготовчого відділення

Луцьк
Вежа-Друк
2022

УДК 811.161.2 (073)

У 78

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри української мови (протокол № 10 від 11 травня 2022 р.) і схвалено науково-методичною комісією факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 10 від 1 червня 2022 р.).

Силабус навчальної дисципліни рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 10 від 21 червня 2022 р.).

Рецензенти:

Біскуб Ірина Павлівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Швець Ганна Дмитрівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри української та російської мов як іноземних Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Розробники:

Данилюк Ніна Олексіївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки; **Масицька Тетяна Євгенівна**, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

у 78 **Українська мова як іноземна** : силабус нормативної навчальної дисципліни для слухачів-іноземців підготовчого відділення./ Данилюк Ніна Олексіївна, Масицька Тетяна Євгенівна Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 32с.

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» відповідає Загальноосвітньому стандарту з української мови як іноземної для слухачів-іноземців підготовчого відділення та програмам з української мови як іноземної (А1–В1), рекомендованим МОН України. Представлено мовний, мовленнєвий і комунікативний матеріал, опанування якого є достатнім для отримання сертифіката. Для викладачів, магістрантів, аспірантів, слухачів-іноземців підготовчих відділень.

УДК 811.161.2 (073)

© Данилюк Н. О., Масицька Т. Є., 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
Структура навчальної дисципліни	7
II. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	7
Теми для самостійного опрацювання	9
III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
Розділ 1. Фонетика. Графіка. Комунікація	11
Розділ 2. Словотвір і морфеміка. Будова слова. Лексика. Комунікація	12
Розділ 3. Граматика. Частини мови. Комунікація	12
Розділ 4. Граматика. Синтаксис. Комунікація	16
IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ	19
V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	20
Вимоги до мовленнєвих умінь згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної (рівні А1, А2, В1)	21
VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ	26
VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	26
VIII. ЗРАЗКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ	29

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни укладено на основі навчальних планів підготовки іноземних громадян гуманітарного та інженерно-технічного напрямів (9 місяців) для слухачів підготовчого відділення у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Його положення відображено у виданні: Данилюк Н. О., Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна : робоча програма нормативної навчальної дисципліни для слухачів-іноземців підготовчого відділення: вид. 4-е, доп. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 20 с. Розширений силабус – це навчально-методична праця, яка дасть можливість слухачам зорієнтуватися в предметі, меті й завданнях курсу, його структурі та змістовому наповненні, визначених темах практичних занять і тих, що призначені для самостійного опрацювання. Зміст курсу розкрито за розділами української мови, в яких у загальних рисах відображено матеріал, що вивчають слухачі. Представлено політику оцінювання, докладно розглянуто форми контролю на заняттях і на екзамені. Описано вимоги до мовленнєвих умінь слухачів із аудіювання, читання, письма, говоріння згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної за рівнями А1, А2, В1. У списку рекомендованої літератури наведено підручники, посібники і словники, які допоможуть краще опанувати українську мову не лише на підготовчому відділенні, але й упродовж усього навчання. Вміщено зразки екзаменаційних білетів, які зорієнтують слухачів на типові завдання.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
	Шифр і назва галузі знань 03. Гуманітарні науки	нормативна
	Шифр і назва напрямку підготовки -	
Кількість годин 1152 Аудиторні заняття 792		Практичні заняття 778 год.
Тижневих годин авдиторних 20 самостійної роботи 16	Освітньо-кваліфікаційний рівень -	Контрольні роботи 14 год. Самостійна робота 360 год.
		Форма контролю: екзамен
	Мова навчання	Українська + англійська

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: **Данилюк Ніна Олексіївна**

Науковий ступінь: доктор філологічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор

Контактна інформація: 0508587577; danyluk@vnu.edu.ua

nina_daniljuk@ukr.net;

Прізвище, ім'я та по батькові: **Масицька Тетяна Євгеніївна**

Науковий ступінь: доктор філологічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор

Контактна інформація: 0667709222; masytska@gmail.com

Дні занять: за розкладом

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.* Силабус навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» укладено відповідно до Загальноосвітнього стандарту з української мови як іноземної (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 р. № 750) для слухачів-іноземців підготовчого відділення та програми з української мови як іноземної (A1–B1), рекомендованої МОН України і Стандартизованими вимогами до рівнів володіння українською мовою як іноземною. A1–C2 (протокол № 5/1-7 від 22.05.2018 р.). Згідно з вимогами до рівнів A1 (початковий), A2 (базовий), B1 (I середній або рубіжний) володіння українською мовою представлено мовний, мовленнєвий і комунікативний матеріал, опанування якого є достатнім для отримання сертифіката. Зміст диференційовано на дві взаємопов'язані змістові лінії: комунікативно-мовленнєва та мовна. *Предмет вивчення* – мовний матеріал з української мови, що включає фонетику, лексику, морфологію, словотвір та синтаксис, а також українські мовленнєві формули.

2. *Препреквізити.* Вивчення курсу базується на знаннях із рідної мови та іноземних мов, які слухачі опанували в своїх країнах. *Постреквізити.* Отримані знання будуть корисні для курсу «Українська мова як іноземна (за професійним спрямуванням)».

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.* *Мета курсу* – сформувати мовно-комунікативну компетентність майбутнього студента, необхідну для успішної самореалізації, втілення інтелектуальних, творчих, дослідницьких ініціатив, достатню для отримання сертифіката 1 середнього рівня, що дає підстави навчатися в українських закладах вищої освіти.

Завдання:

- виховати в студентів-іноземців потребу вивчати українську мову;

- докладно ознайомитися з особливостями фонетичної, лексичної, морфологічної, словотвірної та синтаксичної систем української мови;
- оволодіти необхідними орфоепічними, лексичними та граматичними нормами;
- отримати потрібні орфографічні та пунктуаційні навички;
- ознайомитися з українськими мовними стереотипами комунікації;
- набути практичні навички реалізовувати комунікативні наміри в різноманітних ситуаціях спілкування;
- засвоїти соціокультурну та країнознавчу мовну інформацію.

Реалізація мети й завдань курсу здійснюється з урахуванням вікової, мотиваційної, географічної, культурної, соціальної, мовної гетерогенної ознак іншокомунікантів.

4. *Результати навчання.* Зміст курсу спрямований на формування таких компетентностей:

ІК. Здатність задовольняти комунікативні потреби під час спілкування з носіями мови у певному наборі ситуацій, пов'язаних із побутовою, навчальною, соціально-культурною і країнознавчою сферами.

ЗК 1. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово у певних сферах. ЗК 2. Здатність учитись українською мовою й оволодівати сучасними знаннями і технологіями. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел українською мовою. ЗК 4. Здатність працювати в групі, команді та автономно, використовуючи українську мову. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 1. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як систему, її природу та функції. ФК 2. Здатність ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі у певних сферах. ФК 3. Здатність до організації ефективної ділової (зокрема міжкультурної) комунікації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН 2. Працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, аналізувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 4. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. ПРН 5. Знати й розуміти систему мови, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 6. Знати норми української літературної мови та вміти їх

застосовувати у практичній діяльності. ПРН 7. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній сферах життя.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви розділів	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ.	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ 1. Фонетика. Графіка. Комунікація.	212	-	120	-	-	90	2
Розділ 2. Словотвір і морфеміка. Будова слова. Лексика. Комунікація.	210	-	116	-	-	90	4
Розділ 3. Граматика. Частини мови. Комунікація.	430	-	336	-	-	90	4
Розділ 4. Граматика. Синтаксис. Комунікація.	300	-	206	-	-	90	4
Усього годин	1152	-	778	-	-	360	14

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Розділ 1. Алфавіт. Співвідношення звуків і літер. Комунікація.	8
2.	Голосні звуки. Комунікація.	10
3.	Приголосні звуки. Комунікація.	14
4.	Тверді та м'які, дзвінкі та глухі приголосні. Комунікація.	10
5.	Буквосполучення. Правила вимови. Комунікація.	12
6.	Склад і слово. Комунікація.	10
7.	Наголос, ритміка. Комунікація.	10

8.	Синтагматичне членування. Комунікація.	8
9.	Інтонація. Комунікація.	8
10.	Знаки пунктуації. Комунікація.	8 / 98
11.	Розділ 2. Поняття про будову слова. Лексика. Комунікація.	30
12.	Словотвірні характеристики слів. Лексика. Комунікація.	26
13.	Поняття про чергування звуків. Лексика. Комунікація.	26 / 82
14.	Розділ 3. Іменник. Істоти і неістоти.	10
15.	Власні та загальні назви. Назви міст України.	8
16.	Однина і множина іменників.	8
17.	Рід іменників.	8
18.	Відмінкова система іменників.	10
19.	Родовий відмінок без прийменника.	10
20.	Родовий відмінок з прийменником.	10
21.	Давальний відмінок.	12
22.	Знахідний відмінок.	12
23.	Орудний відмінок.	12
24.	Місцевий відмінок.	12
25.	Кличний відмінок.	8
26.	Займенник. Особові займенники.	10
27.	Питальні займенники.	12
28.	Вказівні займенники.	12
29.	Означальні і заперечні займенники.	12
30.	Відмінювання присвійних займенників.	12
31.	Прикметник.	10
32.	Узгодження прикметників з іменниками.	10
33.	Числівник. Кількісні числівники.	12
34.	Порядкові числівники.	12
35.	Дієслово. Інфінітив. Доконаний та недоконаний вид дієслова.	12
36.	Теперішній час дієслова.	12
37.	I і II дієвідміна дієслова.	6
38.	Минулий час дієслова.	12
39.	Майбутній час дієслова.	10
40.	Наказовий спосіб поширених дієслів.	10
41.	Дієслівне керування.	10

42.	Дієслова руху без префіксів і з префіксами.	12
43.	Дієприкметник. Дієприслівник.	10
44.	Прислівник. Предикативні прислівники.	10
45.	Питальні прислівники.	10
46.	Службові частини мови. Прийменник.	10
47.	Сполучники і сполучні слова.	10
48.	Частки.	10 / 366
49.	Розділ 4. Просте речення.	14
50.	Типи речень за емоційним забарвленням.	12
51.	Двоскладні речення.	20
52.	Суб'єкт і предикат у реченні.	10
53.	Способи вираження логічного суб'єкта.	14
54.	Способи вираження предиката.	14
55.	Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні.	14
56.	Способи вираження просторових відношень.	22
57.	Порядок слів у реченні.	22
58.	Складне речення. Складносурядні речення.	22
59.	Складнопідрядні речення та їх види.	22
60.	Пряма й непряма мова. Цитати.	16 / 232
	Разом	778

Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Розділ 1. Алфавіт. Співвідношення звуків і літер. Комунікація.	16
2.	Голосні звуки. Комунікація.	12
3.	Приголосні звуки. Комунікація.	18

4.	Тверді та м'які, дзвінки та глухі приголосні. Комунікація.	4
5.	Буквосполучення. Правила вимови. Комунікація.	4
6.	Склад і слово. Комунікація.	10
7.	Наголос, ритміка. Комунікація.	8
8.	Синтагматичне членування. Комунікація.	10
9.	Інтоніяція. Комунікація.	8
10.	Знаки пунктуації. Комунікація.	6 / 90
11.	Розділ 2. Поняття про будову слова. Лексика. Комунікація.	30
12.	Словотвірні характеристики слів. Лексика. Комунікація.	30
13.	Поняття про чергування звуків. Лексика. Комунікація.	30 / 90
14.	Розділ 3. Іменник. Істоти та неістоти.	4
15.	Власні та загальні назви. Назви міст України.	2
16.	Однина і множина іменників.	2
17.	Рід іменників.	2
18.	Відмінкова система іменників.	10
19.	Прикметник.	8
20.	Узгодження прикметників з іменниками.	2
21.	Числівник. Кількісні числівники.	2
22.	Порядкові числівники.	2
23.	Дієслово. Інфінітив. Доконаний та недоконаний вид дієслова.	2
24.	Теперішній час дієслова.	6
25.	I і II дієвідміна дієслова.	6
26.	Минулий час дієслова.	6
27.	Майбутній час дієслова.	6
28.	Наказовий спосіб поширених дієслів.	4
29.	Дієслівне керування.	4
30.	Дієслова руху без префіксів і з префіксами.	4
31.	Дієприкметник. Дієприслівник.	2
32.	Прислівник. Предикативні прислівники.	2
33.	Питальні прислівники.	2
34.	Службові частини мови. Прийменник.	4
35.	Сполучники і сполучні слова.	4

36.	Частки.	4 / 90
37.	Розділ 4. Просте речення.	4
38.	Типи речень за емоційним забарвленням.	3
39.	Двоскладні речення.	3
40.	Суб'єкт і предикат у реченні.	3
41.	Способи вираження логічного суб'єкта.	8
42.	Способи вираження предиката.	10
43.	Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні.	10
44.	Способи вираження просторових відношень.	10
45.	Порядок слів у реченні.	5
46.	Складне речення. Складносурядні речення.	14
47.	Складнопірядні речення та їх види.	14
48.	Пряма й непряма мова. Цитати.	6 / 90
	Разом	360

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Фонетика. Графіка. Комунікація

Комунікація. Формули вітання, прощання і прохання. Знайомство.

Лексика. Назви частин доби (*ранок, день, вечір, ніч*). Назви осіб за родом занять в навчальному закладі (*студент, викладач, декан, ректор*). Назви приміщень (*авдиторія, університет, бібліотека, гуртожиток*), видів діяльності (*лекція, заняття, завдання, вправа, контрольна робота, екзамен, перерва, канікули*). Назви дій (*сидіти, стояти, читати, писати, слухати, повторювати, говорити та ін.*).

Тема 1. Алфавіт. Співвідношення звуків і літер.

Тема 2. Голосні звуки.

Тема 3. Приголосні звуки.

Тема 4. Тверді та м'які, дзвінкі та глухі приголосні.

Тема 5. Буквосполучення. Правила вимови.

Тема 6. Склад і слово.

Тема 7. Наголос, ритміка.

Тема 8. Синтагматичне членування.

Тема 9. Інтонія. Типи інтонаційних конструкцій: ІК-1 (завершене висловлювання), ІК-2 (спеціальне питання, звертання, прохання), ІК-3 (загальне питання, незакінчена синтагма), ІК-4 (порівняльне питання зі сполучником *а*, ІК-5 (оцінка), ІК-6 (вигук, перепитування).

Тема 10. Графічна система української мови. Опанування кириличним письмом, знання правил правопису. Знаки пунктуації.

Розділ 2. Словотвір і морфеміка. Будова слова. Лексика. Комунікація

Комунікація. Представлення іншої особи, звертання, запитання про імена, прізвища, міста, країни. Формули мовного етикету.

Лексика. Назви осіб за статтю (*чоловік, жінка*), віком (*дитина, підліток, дорослий, літня людина*), за родинними стосунками (*мама, тато, дідусь, бабуся, брат, сестра, син, донька, тітка, дядько*). Назви міст (*Київ, Луцьк* та ін.), країн (*Україна, Конго, Того, Алжир, Гана, Нігерія, Сирія* та ін.), континентів (*Європа, Азія, Африка, Америка, Австралія*). Типові українські власні імена людей (*Микола, Іван, Андрій, Олександр, Віктор, Ганна, Марія, Тетяна, Валентина* й ін.).

Тема 11. Поняття про основу слова: основа слова і закінчення, корінь слова, суфікс (*книга – книгарня, місто – міський, школяр – школярка*), префікс (*читати – прочитати*).

Тема 12. Словотвірні характеристики: *іноземець – іноземка, Київ – київський, писати – написати, викладач – викладачка, студент – студентка, учень – учениця*.

Тема 13. Основні чергування звуків у корені в формах дієслів І та II дієвідмін: *писати – пишу, пишеш ...; бігти – біжу, біжиш ...*; в іменниках: *учень – учня, день - дня, олівець – олівця, стіл – стола* та ін. Осново- і словоскладання (*агротехнік, філолог*), аббревіація (*КНУ імені Тараса Шевченка, ВНУ імені Лесі Українки, КПІ імені Ігоря Сікорського*).

Розділ 3. Граматика. Частини мови. Комунікація

Комунікація. Знайомство із незнайомими людьми. Розповідь про себе та сім'ю. Формули подяки, вибачення, побажання, прохання, згоди, відмови, привітання із днем народження, зі святом. Спілкування в магазині продуктів, одягу, канцтоварів та ін.; у касі, кіоску; на пошті; у банку, в пункті обміну валюти; у ресторані, кафе, їдальні, буфеті; у бібліотеці; на заняттях; в

адміністративних установах (у деканаті, у ректораті, у відділі й т. ін.); на вулицях міста, у транспорті; у театрі, музеї, на екскурсії; у поліклініці, в лікаря, в аптеці. Питальні слова і вирази. Стверджувальні слова і вирази.

Лексика. Назви днів тижня, пів року, місяців. Назви продуктів, страв і напоїв (*хліб, молоко, сир, масло, сіль, цукор, чай, риба, м'ясо* та ін.; *борщ, суп, картопля, макарони, рис, овочі, кава, сік, вода* й ін.). Назви одягу, взуття, головних уборів (*сорочка, штани, спідниця, светр, куртка, шапка, туфлі, черевики, рукавиці* та ін.). Назви канцтоварів (*зошит, ручка, олівець, папір, конверт, листівка, марка, книга, журнал, газета* й ін.). Назви предметів побуту (*стіл, стілець, дошка, шафа, телефон, телевізор, комп'ютер, лампа, диван, ліжко* та ін.) Назви грошових одиниць (*гривня, копійка, монета, долар, євро* та ін.). Назви будівель та архітектурних форм у місті (*будинок, універмаг, вулиця, площа, парк, музей, театр, цирк* та ін.). Назви частин житла (*квартира, кімната, спальня, кухня, ванна, туалет, коридор, стіна, стеля, підлога, вікно, двері*). Назви видів транспорту (*автобус, тролейбус, автомобіль, таксі, маршрутка, поїзд, літак, корабель* та ін.). Назви частин тіла й органів людини (*голова, рука, нога, спина, живіт, око, ніс, вуха, горло, серце, шлунок, печінка, нирки* та ін.). Назви з медичної сфери (*поліклініка, лікарня, лікар, хворий, грип, ліки, аптека* й ін.). Назви з виробничої та офіційно-ділової сфер (*фабрика, завод, організація, фірма, офіс, директор, деканат, ректорат, відділ* та ін.). Імена відомих людей (*Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко* та ін.). Формули мовного етикету.

Тема 14. Іменник. Істоти та неістоти.

Тема 15. Власні та загальні назви. Назви міст України.

Тема 16. Однина і множина іменників.

Тема 17. Рід іменників. Іменники чоловічого, жіночого і середнього роду. Назви осіб чоловічої статі за професією, родом діяльності з суфіксами: *-тел(ь), -ник, -ч (-ач, -яч), -ир, -ист (-іст), -ец(ь)*; назви осіб жіночої статі за професією, родом діяльності, похідні від назв осіб чоловічої статі з суфіксами: *-к(а), -иц(я), -ин(я)*. Відміни іменників.

Тема 18. Відмінкова система іменників.

Називний відмінок – суб'єкт (*Віктор читає книгу*); граматичний суб'єкт (*У брата є телефон*); предикат (*Мама – викладачка. Ми студенти*); назва особи (предмета) (*Це Роман. Ось зошит*); факти, події (*Завтра заняття*); наявність предмета (*В університеті є клуб*); ідентифікація особи (*Мене звати Тетяна*).

Тема 19. Родовий відмінок без прийменника: ознака предмета (особи) (*Це столиця України. Ось книга сестри*); заперечення (відсутність) предмета або особи (*Я не маю брата (сестри). У місті немає стадіону. Тут немає книжок*); позначення кількості в сполученні з числівниками (5–10) (*Тут*

п'ять студентів); позначення тривалості дії (*Я живу тут шість місяців*); назва місяця в даті (запитання *Яке сьогодні число?*) (*Восьме березня*).

Тема 20. Родовий відмінок з прийменником: *з, із* – початковий пункт руху (*Звідки?*) (*Студент приїхав із Китаю. Я прийшла з університету*); *у* – належність особі (*У Миколи є автомобіль*); *після, до* – час (*Зайдіть після лекції*); *біля, навпроти, серед, коло (навколо), ліворуч від, праворуч від, недалеко від* – місце (*Я чекаю тебе біля університету. Зупинка знаходиться недалеко від магазину*); *до* – особа як мета руху (*Андрій іде до викладача*).

Тема 21. Давальний відмінок: адресат дії (*Увечері я телефоную другові*); особа (предмет), про вік якої йдеться (*Це моя сестра. Їй вісімнадцять років*); логічний суб'єкт у безособових реченнях зі словами *потрібно, треба, повинен (повинна)* (*Мені треба піти в поліклініку*); логічний суб'єкт у реченнях зі словами *подобатися – сподобатися* (*Йому подобається книга. Йому подобається ходити пішки*).

Тема 22. Знахідний відмінок: а) без прийменника: особа або предмет як об'єкт дії (*Дайте, будь ласка, словник. Я вивчаю мову*); логічний суб'єкт при дієслові *звати* (*Мене звати Марина*); час, тривалість дії (*Я навчаюся в університеті місяць*); б) з прийменником: *в (у), на* – напрям руху (*Ми йдемо в театр. Завтра я їду у Львів*); *у* – час (день тижня) (*У вівторок у нас екзамен*); *через* – час (*Тато приїде через тиждень*); *про* – об'єкт розмови, думки (*Брат розповів мені про Київ*).

Тема 23. Орудний відмінок: а) без прийменника: *із* дієсловами *цікавитися, захоплюватися* (*Брат захоплюється спортом*); професія особи (із дієсловами *бути, стати*) (*Петро мріяв бути музикантом, а став юристом*); знаряддя дії (*Я пишу ручкою. Я малюю олівцем*); засіб пересування (із дієсловами руху) (*Я поїду поїздом. Я полечу літаком. Я приїду автобусом. Я подорожую кораблем*); місце руху (*Ми гуляємо містом. Я йду парком. Я йду вулицею*); б) з прийменником: *з (із)* – спільна дія (*Я живу в кімнаті разом із другом. Ми живемо разом із батьками*); *з (із)* – ознака (*Я люблю чай із цукром. Я п'ю каву з молоком. Я їм хліб з медом*).

Тема 24. Місцевий відмінок: *в (у), на* – місце (*Він живе в селі. Зошит лежить на столі*); *у* – час (*Він приїхав у вересні*).

Тема 25. Кличний відмінок: звертання (*Привіт, Ніно! До побачення, Петре!*). Назви осіб чоловічої / жіночої статі за національністю з суфіксами: *-ин, -ец(ь), -анец(ь), -ак (-як), -анин (-янин), -ок, -к(а), -ен(я)*; абстрактні поняття, дії, ознаки, якості й т. ін. із суфіксами: *-іст(ь), -ств(о), -цтв(о), -анн(я), -енн(я)*; іменники із суфіксами суб'єктивної оцінки: для чоловічого роду: -

ок, -ец(ь), -очок, -чик; для жіночого роду: -к(а), -иц(я), -ечк(а), -ус(я); для середнього роду: -еньк(о), -ен(я).

Тема 26. Займенник. Значення, відмінкові форми, зміни і вживання особових займенників (*я, ти, він, вона, воно, ми, ви, вони*).

Тема 27. Питальні займенники (*хто? що? який? чий? де? куди? звідки? коли? як? скільки? котрий? чому?*)

Тема 24. Вказівні займенники (*цей, ця, це, ці*).

Тема 25. Означальні (*кожен, сам, весь*) і заперечні (*ніхто, ніщо*) займенники.

Тема 27. Відмінювання присвійних займенників.

Тема 28. Прикметник. Прикметники якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники із суфіксами -ив-, -лив-, -н-, -ивн-, -ичн-; присвійні прикметники із суфіксами: -ин, -ів (-їв), -ач- (-яч-); прикметники із суфіксами суб'єктивної оцінки: -еньк-, -есеньк-, -езн-, -енн-; вищий ступінь порівняння прикметників із суфіксами: -и- або -иш- (*дешевий – дешевший, розумний – розумніший*).

Тема 29. Узгодження прикметників з іменниками в роді, числі та відмінку.

Тема 30. Числівник. Кількісні числівники (*один, два, три* і под.). Вживання кількісних числівників у сполученні з іменниками (*один зошит, два дні*).

Тема 31. Порядкові числівники (*перший, другий, третій ...*) у формі називного відмінка.

Тема 32. Дієслово. Інфінітив (*читати, могли, йти, дивитися*). Доконаний та недоконаний вид дієслова (*робити – зробити, писати – написати, говорити – сказати*).

Тема 33. Теперішній час дієслова. 1, 2, 3 особи однини і множини.

Тема 34. I і II дієвідміна дієслова (*знати, говорити, вчитися*). Дієвідмінювання найбільш уживаних дієслів (*бути, сидіти, стояти, говорити, розмовляти, читати, писати, слухати, знати, розуміти, запитувати, відповідати* та ін.).

Тема 35. Минулий час дієслова. 1, 2, 3 особи однини і множини.

Тема 36. Майбутній час дієслова. Проста і складна форми майбутнього часу (*буду читати, читатиму*).

Тема 37. Наказовий спосіб дієслів (*читай, читайте; пиши, пишіть*).

Тема 38. Дієслівне керування (*дивитися телевізор; познайомитися з викладачем*). Перехідні і неперехідні дієслова (*зустріти студента; захоплюватися спортом*).

Тема 39. Дієслова руху без префіксів (*ходити, йти, їздити, їхати, піти*) і з префіксами *по-* (*пі-*), *при-*, *-(ві-)*, *у-/в-* (*уві-*), *ви-*, *при-*, *пере-*, *об-*: *прийти, поїхати, приїхати, наїхати, переїхати, об'їхати, в'їхати, увійти*; дієслова із суфіксами: *-ува-*, *-ва-*, *-и-*, *-і-*, *-а-* (*крокувати, здавати, їхати, бігати, летіти*). Вид дієслова (*робити – зробити, їхати – приїхати, писати – написати*).

Тема 40. Дієприкметники: активні: із суфіксом *-л-* (*опалий, зів'ялий*); пасивні із суфіксами *-н-*, *-ан*, *-ен-*, (*-єн-*), *-т-*, *-ова-* (*написаний, зроблений, закритий, намальований*).

Дієприслівники: із суфіксами *-учи(-ючи)*, *-ачи(-ячи)* (*пишучи, летючи, бачачи, ходячи*).

Тема 41. Прислівник. Розряди прислівників за значенням: місця (*далеко, близько*), часу (*вранці, влітку*), способу дії (*добре, погано*), міри і ступеня (*повільно, швидко*).

Предикативні прислівники (*можна, треба, потрібно, важливо*) в обмежених структурах. Питальні прислівники (*як, коли, де, куди, звідки*). Прислівники із суфіксами *-о*, *-е* (*високо, добре*) та з префіксом *по-* і суфіксами *-ому*, *-и* (*по-доброму, по-українськи*).

Поєднання прислівників із дієсловами.

Тема 42. Службові частини мови. Прийменники (*в (у), на, з, до, про* та ін.).

Тема 43. Сполучники і сполучні слова (*і, або, а, але, не тільки ..., але й ..., коли, тому що, тому, що, де, куди, який, котрий, чи, як, щоб* та ін.)

Тема 44. Частки (*так, ні, не, навіть, би, б*).

Розділ 4. Граматика. Синтаксис. Комунікація

Комунікація. Різні типи повідомлень про факт, подію, особу, предмет або їх відсутність; про кількість якостей і належність предметів; про дію, час, місце, причину та мету дії або події; різні типи питань; мовні засоби вираження свого ставлення до повідомлюваного. Спілкування по телефону. Розповідь про свій робочий день, вільний час, відпочинок, захоплення, професії. На вокзалі, в аеропорту, в готелі, на екскурсії.

Спілкування про Україну, Київ, Луцьк, про своє рідне місто (село) та країну, про країни світу, про погоду, про природу, про Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Запитання і відповіді на основі прочитаного тексту. Монологічне, діалогічне та полілогічне мовлення.

Лексика. Назви осіб за різними ознаками (*студент – студентка, хлопець – дівчина, викладач – викладачка, методист – методистка, куратор – кураторка; продавець – продавчиня, бізнесмен – бізнесменка, лікар – лікарка, інженер, касир – касирка та ін.*). Назви громадських споруд та їхніх частин (*готель, реєстрація, номер, залізничний вокзал, автовокзал, аеропорт, каса, зал очікування, перон, колія, термінал, відправлення, прибуття та ін.*). Назви, пов'язані з відпочинком (*робочий день, вихідний день, улюблене заняття, відпочинок; читати книжку, малювати картину, співати пісню, танцювати на дискотеці, слухати музику, фотографувати друзів, дивитися фільми та ін.*). Назви, пов'язані зі спортом (*спорт, грати у футбол, волейбол, теніс, баскетбол; займатися бігом, легкою атлетикою, боксом; піднімати штангу та ін.*). Назви, пов'язані з екскурсією (*іти (їхати) на екскурсію, екскурсовод, музей, туристичне бюро, туристичний маршрут, поїздка, їхати автобусом, поїздом, маршрутою; експозиція, розповідь, оглядовий майданчик та ін.*).

Власні та загальні географічні назви (*Київ, столиця, місто, Україна, область, район, центр, схід, захід, північ, південь, континент, море, океан, річка, гора, долина, поле, ліс та ін.*). Назви небесних світил й атмосферних явищ (*небо, сонце, місяць, зірка, хмара, дощ, вітер, сніг*). Назви рослин, тварин і птахів (*дерево, кущ, калина, дуб, клен, береза; собака, кіт, корова, кінь; курка, півень та ін.*). Назви, пов'язані з Волинським національним університетом імені Лесі Українки (*Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет іноземних мов, факультет філології та журналістики, факультет міжнародних відносин, факультет економіки та управління, деканат, музей Лесі Українки, етнографічний музей, музей історії університету та ін.*).

Тема 45. Просте речення. Типи речень за метою висловлювання: розповідні (*Вчора приїхав мій батько. Я зустрів товариша. Я розмовляю з викладачем*); питальні (*Що ви зараз робите? Де ти живеш? Коли почнеться практичне заняття? Коли буде перерва?*); спонукальні (*Ходімо до аудиторії. Прочитай вправу. Напиши речення*).

Тема 46. Типи речень за емоційним забарвленням: окличні (*Яка чудова погода!*); неокличні (*Сьогодні дуже гарний день*). Стверджувальні речення (*Сьогодні холодно. Максим читає книгу*); заперечні речення (*Друзі не прийшли. Я не виконав завдання. Я не вивчила слова*).

Тема 47. Двоскладні речення (*Студент читає. Тато – інженер. Подруга вдома. У неділю буде вечірка. У мене є словник. У місті є театр*). Односкладні речення без дієвідмінюваної форми дієслова (*Душно. Читайте!*). Односкладні речення (*Іду в магазин; Думаю про маму; Вчимо*

українську мову); номінативні: головний член речення виражений іменником у формі називного відмінка (*Луцьк. Мій університет. Осінь. Зима.*); означено-особові: з дієсловом 1-ї чи 2-ї особи теперішнього чи майбутнього часу або наказового способу (*Вчу українську мову; Хочу читати українською*); неозначено-особові: з дієсловом 3-ї особи множини теперішнього, минулого чи майбутнього часу (*Тут продають овочі і фрукти*); узагальнено-особові: з дієсловом 2-ї особи однини, рідко множини (*Не кажи гоп, поки не перескочиш*); безособові (вираження фізичного й психічного стану особи – *Мені цікаво. Їй холодно*; вираження стану природи, навколишнього середовища – *Доцить. Тут тепло*).

Тема 48. Суб'єкт і предикат у реченні. Способи вираження граматичного суб'єкта: іменник або займенник у формі називного відмінка (*Олесь (він) відпочиває*); сполучення числівника й іменника у формі називного (*два, три, чотири*) або родового відмінка (*п'ять, шість...*) відмінка (*Два брати разом приїхали до України*).

Тема 49. Способи вираження логічного суб'єкта: іменник або займенник у формі знахідного відмінка (*Мене звати Петро*); іменник або займенник у формі родового відмінка (*У нього є автомобіль*); іменник або займенник у формі давального відмінка (*Їй двадцять років*).

Тема 50. Способи вираження предиката: дієслово дійсного, умовного способу (*Студент читає. Я читала б сьогодні. Я написав би повідомлення. Читайте!*); сполучення особової форми дієслова з інфінітивом (*Я люблю співати. Я хочу їсти. Я хочу пити. Я приїхав вчити українську мову*); сполучення особової форми дієслова з іменником (*Віктор буде лікарем*); іменник або займенник у формі називного відмінка (*Київ – це столиця України*); прикметник або займенник у формі називного відмінка (*Ця книга – моя. Іванка дуже красива*); сполучення модальних слів *можна, варто, потрібно, неможливо, слід* з інфінітивом (*Мені потрібно вчити українську мову. Тобі варто запам'ятати нові слова*); прикметник вищого і найвищого ступеня у формі називного відмінка (*Цей фільм цікавіший*); предикативний прислівник (*Влітку спекотно. Зранку прохолодно*).

Тема 51. Способи вираження логіко-сміслових відношень у реченні: об'єктні відношення (відмінкові та прийменниково-відмінкові конструкції іменників: *Я слухаю музику. Я думаю про батьків*); означальні відношення: узгоджене означення (*гарна дівчина*); неузгоджене означення (*кава з молоком, словник студента, розповідь про Київ*).

Тема 52. Способи вираження просторових відношень (прийменниково-відмінкові конструкції іменників, прислівники: *Тарас живе у Львові. Марія живе далеко*); часових відношень (прийменниково-відмінкові конструкції

іменників, прислівники: *Ми приїхали у вересні. Я довго вивчала українську мову*); відношень мети (сполучення особової форми дієслова з інфінітивом: *Я йду відпочивати*); способу дії (прислівники: *Вона добре читає українською*); причиново-наслідкові відношення (прийменниково-відмінкові форми іменників (*Завдяки наполегливості я знаю багато нових слів*); умови (відмінкові й прийменниково-відмінкові форми іменників, дієприслівники і дієприслівникові звороти (*Нічого не кажи при подрузі. Ти досягнеш успіху, старанно працюючи*); допустові (відмінкові й прийменниково-відмінкові форми іменників (*Я вчитимуся наперекір усьому*)).

Тема 53. Порядок слів у реченні: прикметник передує іменникові (*Це цікава книга*); залежне слово стоїть після головного (*Він живе у центрі міста. Сашко читає книгу*); прислівники на *-о*, *-е* передують дієслову (*Він добре вчиться. Вона гарно співає*); група підмета розташована перед групою присудка (*Андрій спить на дивані*); детермінант, що позначає час або місце, стоїть на початку речення, за ним група присудка, а потім група підмета (*У Києві є багато університетів*).

Тема 54. Складне речення. Складносурядні речення зі сполучниками *і*, *а*, *але*.

Тема 55. Складнопідрядні речення, види складнопідрядних речень із різними сполучниками і сполучними словами: з'ясувальні (*що, хто, як, який, чий, де, куди, звідки, чому, скільки, щоб*); означальні (*який, котрий*); часу (*коли*); умови (*якщо, коли*); причини (*бо, щоб, тому що, оскільки*); наслідкові (*так що*); мети (*щоб, аби*); допустові (*хоч, хоча, незважаючи на те, що*); порівняльні (*як, мов, немов, ніби*).

Тема 56. Пряма й непряма мова. Діалог. Сполучники та сполучні слова в прямій та непрямій мові: *що, де, коли, скільки, чому*. Правила перетворення прямої мови на непряму: використання сполучників, сполучних слів, часток *що, щоб, чи, який*; зміна особових, присвійних займенників, особових форм і форм способу дієслова; зміна порядку слів (*Викладач запитав: «Де Микола?». Я відповів, що він захворів*).

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання знань студентів із дисципліни упродовж семестру передбачає ряд завдань для перевірки вміння використовувати здобуті знання під час виконання певних видів робіт на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Форми контролю: виконання вправ різного рівня складності, виконання тестових завдань, робота в малих групах, створення презентацій (творчих проєктів) про свою країну. Письмові завдання і творчі проєкти

потрібно подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять обов'язкове. Відсутність на занятті з поважних причин (за умови підтвердження) передбачає можливість складання відповідної теми – виконання визначених викладачем завдань у вказаний термін.

Політика академічної доброчесності. Під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно зазначити ресурси, якими користувалися; не допускається списування під час тестування, а також виконання самостійних робіт.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі передбачені плануванням курсу завдання потрібно виконувати вчасно й сумлінно. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можна відпрацювати у визначений викладачем час. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості викладачеві та комісії вказані в розкладі заліково-екзаменаційної сесії.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Робота слухачів на практичних заняттях оцінюється за 12-бальною системою. Методи діагностики успішності навчання – перевірка набутих знань і навичок на практичних заняттях шляхом усного опитування і виконання практичних завдань, перевірка самостійно виконаних вправ, індивідуальний контроль за роботою слухачів, самоконтроль, перевірка контрольних робіт.

Форма підсумкового контролю успішності студента – *екзамен*. Студенти не можуть бути допущені до складання екзамену, якщо вони не мають балів за поточне оцінювання. Щоб отримати допуск, потрібно виконати практичні завдання з певних тем (на вибір викладача). Якщо студент не склав екзамен із першого разу, то має можливість повторно скласти його ще двічі: один раз викладачеві, другий – комісії.

На екзамені слухач отримує максимально 100 балів. Авдіювання (сприймання тексту на слух) оцінюється 10 балами, читання тексту і відповіді на питання – 20, письмо (написання зв'язного тексту) – 10, говоріння (розповідь про себе і презентація країни) – 40, граматичні вправи – 20 балами.

Критерії оцінювання на екзамені

Оцінювання здійснюється з урахуванням вимог до мовленнєвих умінь згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної (рівні А1, А2, В1).

Вимоги до мовленнєвих умінь згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної (рівень А 1)

Авдіювання

А. Авдіювання монологічного мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти на слух інформацію, яка міститься в монологічному висловлюванні. *Тематика тексту* актуальна для побутової, соціально-культурної і навчальної сфери спілкування. *Тип тексту*: спеціально складені або адаптовані сюжетні тексти (на основі лексико-граматичного матеріалу, що відповідає початковому рівню). *Обсяг тексту*: 120–150 слів. *Кількість незнайомих слів*: 1%. *Темп мовлення*: 80–120 складів за хвилину. *Кількість представлень*: 2.

Б. Авдіювання діалогічного мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти на слух зміст діалогу, комунікативні наміри його учасників. *Тематика тексту* актуальна для побутової сфери спілкування. *Обсяг міні-діалогу*: від 4 до 6 реплік. *Кількість незнайомих слів*: 1%. *Темп мовлення*: 100–120 складів за хвилину. *Кількість представлень*: 2.

Читання

Іншокомунікант повинен уміти: читати текст з настановою на загальне охоплення його змісту; визначати тему тексту; розуміти досить повно і чітко основну інформацію тексту, а також деталі, що мають смислове навантаження. *Вид читання*: читання із загальним охопленням змісту, навчальне читання. *Тип тексту*: спеціально складені або адаптовані сюжетні тексти (на основі матеріалу, що відповідає початковому рівню). *Тематика тексту* актуальна для побутової, країнознавчої та навчальної сфер спілкування. *Обсяг тексту*: 250–300 слів. *Кількість незнайомих слів*: 1–2%.

Письмо

Іншокомунікант повинен уміти створювати: письмовий текст репродуковано-продукованого характеру на запропоновану тему відповідно до комунікативно поставленої мети і спираючись на запитання; письмовий текст репродукованого характеру на основі прочитаного тексту відповідно до комунікативно поставленої мети. *Обсяг тексту*, що подається: до 200 слів. *Кількість незнайомих слів у поданому тексті*: 1%.

Письмові тексти, створені іншокомунікантами, повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української мови і містити не менше, ніж 7–10 речень.

Говоріння

А. Монологічне мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: самостійно продукувати зв'язне висловлювання відповідно до запропонованої теми і комунікативно поставленої мети; будувати монологічне висловлювання репродукованого характеру на основі прочитаного тексту. *Обсяг висловлювання інокомунікантів:* не менший, ніж 7 фраз. *Тип тексту:* спеціально складені або адаптовані сюжетні тексти, побудовані на основі лексико-граматичного матеріалу, що відповідає початковому рівню. *Обсяг тексту:* 150–200 слів. *Кількість незнайомих слів у представленому тексті:* 1%.

Б. Діалогічне мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти висловлювання співрозмовника, визначати його комунікативні наміри у межах мінімального набору мовленнєвих ситуацій; адекватно реагувати на репліки співрозмовника; ініціювати діалог, виражати комунікативні наміри у межах мінімального набору мовленнєвих ситуацій. Висловлювання інокомунікантів повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української літературної мови та загальноприйнятих норм мовленнєвого етикету.

Вимоги до мовленнєвих умінь згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної (рівень А2)

Авдіювання

А. Авдіювання монологічного мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти на слух інформацію, що міститься в монологічному висловлюванні: тему, головну та додаткову інформацію кожної змістової частини повідомлення з достатньою повнотою і точністю. *Тематика тексту* актуальна для соціально-культурної сфери та сфери повсякденного спілкування. *Тип тексту:* повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу, спеціально складені чи адаптовані сюжетні тексти, побудовані на основі лексико-граматичного матеріалу відповідно до базового рівня мовної компетентності. *Обсяг тексту:* 300–400 слів. *Кількість незнайомих слів у тексті:* 1,5–2 %. *Темп мовлення:* 170–200 слів за хвилину. *Кількість представлень:* 2.

Б. Авдіювання діалогічного мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти на слух основний зміст діалогу (висловлювання співрозмовника), комунікативні наміри його учасників. *Тематика тексту* актуальна для соціально-культурної сфери та сфери повсякденного спілкування. *Обсяг тексту*: від 8 до 10 реплік. *Кількість незнайомих слів*: 1,5 %. *Темп мовлення*: 180–210 складів за хвилину. *Кількість представлень*: 2.

Читання

Іншокомунікант повинен уміти: читати текст із настановою на загальне охоплення його змісту; змінювати стратегію читання (навчального або із загальним охопленням змісту) залежно від настанови; визначати тему тексту, розуміти його основну ідею; розуміти основну і додаткову інформацію, що міститься в тексті, з достатньою повнотою, точністю та глибиною. *Вид читання*: навчальне читання, читання із загальним охопленням змісту. *Тип тексту*: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу, спеціально складені чи адаптовані сюжетні тексти, побудовані на основі лексико-граматичного матеріалу відповідно до базового рівня. *Тематика тексту* актуальна для соціально-культурної сфери та сфери повсякденного спілкування. *Обсяг тексту*: 600–700 слів. *Кількість незнайомих слів у тексті*: 3–4 %.

Письмо

Іншокомунікант повинен уміти будувати: письмове монологічне висловлювання репродуктивно-продуктивного характеру на запропоновану тему відповідно до комунікативної настанови; письмове монологічне висловлювання репродуктивного характеру на основі прочитаного або прослуханого тексту відповідно до комунікативно поставленої настанови. *Тип представленого тексту*: повідомлення, розповідь, а також тексти змішаного типу, спеціально складені чи адаптовані тексти, побудовані на основі лексико-граматичного матеріалу відповідно до базового рівня. *Тематика тексту* актуальна для соціально-культурної сфери та сфери повсякденного спілкування. *Обсяг представленого тексту*: 400–500 слів. *Кількість незнайомих слів у представленому тексті*: до 2 %. Письмові тексти на запропоновану тему, створені інокомунікантами, повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української мови та містити не менше, ніж 15–18 речень.

Говоріння

А. Монологічне мовлення

- Іншокомунікант повинен уміти: самостійно продукувати зв'язні висловлювання відповідно до запропонованої теми та комунікативно поставленої настанови; будувати монологічне висловлювання репродуктивного характеру на

основі прочитаного або прослуханого тексту різної формально-змістової структури та комунікативної спрямованості; виражати ставлення до фактів, подій, викладених у тексті, дійових осіб і їх вчинків. *Обсяг висловлення інокомунікантів за темою: не менший, ніж 7 фраз. Тип тексту:* розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу, спеціально складені чи адаптовані тексти, побудовані на основі лексико-граматичного матеріалу відповідно до базового рівня. *Обсяг представленого тексту:* 400–500 слів. *Кількість незнайомих слів у представленому тексті:* 1,5 %.

Б. Діалогічне мовлення

Інокомунікант повинен уміти: розуміти зміст висловлювань співрозмовника, визначати його комунікативні наміри в межах вивчених тем і ситуацій спілкування; адекватно реагувати на репліки співрозмовника; ініціювати та завершувати діалог, виражати свої комунікативні наміри в межах вивчених тем і ситуацій спілкування. Висловлювання інокомунікантів повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української мови в межах вивченого лексико-граматичного матеріалу з урахуванням загальноприйнятих соціально обумовлених норм мовленнєвого етикету.

Вимоги до мовленнєвих умінь згідно із Загальноосвітнім стандартом з української мови як іноземної (рівень В 1)

Авдіювання

Іншокомунікант повинен уміти: сприймати на слух інформацію, яка міститься в монологічному висловлюванні: тему, основну ідею, головну і додаткову інформацію кожної змістової частини повідомлення з достатньою повнотою, глибиною, точністю.

А. Авдіювання монологічного мовлення

Тематика тексту актуальна для соціально-побутової та соціально-культурної сфер спілкування. *Тип тексту:* повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації). *Обсяг тексту:* 500–600 слів. *Кількість незнайомих слів:* до 3 %. *Темп мовлення:* 210–230 складів на хвилину. *Кількість представлень:* 1–2.

Б. Авдіювання діалогічного мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: сприймати на слух основний зміст діалогу, комунікативні наміри його учасників. *Тематика діалогу:* актуальна для побутової і соціально-культурної сфер спілкування. *Обсяг діалогу:* не менший, ніж 10–12 розгорнутих реплік. *Кількість незнайомих слів:* до 2 %. *Темп мовлення:* 210–230 складів на хвилину. *Кількість представлень:* 1–2.

Читання

Іншокомунікант повинен уміти: використовувати різні стратегії читання відповідно до визначеної комунікативної ситуації; визначати тему тексту, розуміти його ідею, основну та додаткову інформацію, яка міститься в тексті, інтерпретувати інформацію, викладену в тексті, висновки й оцінки автора. *Вид читання:* читання із загальним охопленням змісту, навчальне. *Тип тексту:* повідомлення, текст описового й розповідного характеру з елементами роздуму. Автентичні тексти чи тексти з мінімальним рівнем адаптації на лексико-граматичному матеріалі, який відповідає цьому рівню. *Тематика тексту* актуальна для соціально-культурної сфери спілкування. *Обсяг тексту:* 900–1000 слів. *Кількість незнайомих слів:* до 5–7 %. *Швидкість читання:* при навчальному читанні – 40–60 слів на хвилину; при читанні із загальним охопленням змісту – 80–100 слів на хвилину.

Письмо

Іншокомунікант повинен уміти: будувати письмове монологічне висловлювання продуктивного характеру на запропоновану тему відповідно до заданої комунікативної ситуації; будувати письмове монологічне висловлювання репродуктивно-продуктивного характеру на основі прочитаного тексту відповідно до запропонованої комунікативної ситуації. *Тип представленого тексту:* розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації). *Тематика тексту* актуальна для соціально-побутової та соціально-культурної сфер спілкування. *Обсяг представленого тексту:* 600–700 слів. *Кількість незнайомих слів у представленому тексті* – до 5 %.

Письмові тексти повинні бути оформлені відповідно до норм української літературної мови. Тексти продуктивного характеру повинні містити не менше, ніж 20 речень.

Говоріння

А. Монологічне мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: самостійно продукувати зв'язні, логічні висловлювання відповідно до запропонованої теми і комунікативної ситуації; будувати монологічні висловлювання репродуктивного типу на основі прослуханого чи прочитаного тексту різної формально-змістової структури і комунікативної спрямованості; передавати зміст, основну ідею прочитаного чи прослуханого тексту і висловлювати власне ставлення до фактів, подій, викладених у тексті, дійових осіб та їхніх вчинків. *Обсяг представленого тексту:* 600–700 слів. *Кількість незнайомих слів:* у

представленому тексті – до 3%. *Тип тексту*: розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації). *Обсяг продюкованого тексту*: не менший, ніж 20 фраз.

Б. Діалогічне мовлення

Іншокомунікант повинен уміти: розуміти зміст повідомлень співрозмовника, визначати його комунікативні наміри в певних ситуаціях; адекватно реагувати на репліки співрозмовника; ініціювати діалог, висловлювати свій комунікативний намір у мовленнєвих ситуаціях, актуальних для цього рівня володіння мовою. Тип діалогу: діалог-розпитування, діалог-повідомлення, діалог-спонукання. Висловлювання інокомунікантів повинні бути оформлені відповідно до норм сучасної української літературної мови, з урахуванням загальноприйнятих і соціально обумовлених норм мовного етикету.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Посібники і підручники

1. Азарова Л. Є., Зозуля І. Є., Солодар І. Є. Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення : навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 121 с.
2. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців : модульний курс : навч. посібник. Київ : Фірма «ІНКОС», 2012. 268 с.
3. Вінницька В. М., Головяшина Л. С., Плющ Н. П. Українська мова як іноземна (початковий курс). Київ : ВПЦ «Київський університет», 2002. 379 с.
4. Вінницька В. М., Плющ Н. П. Українська мова : практичний курс граматики для студентів-іноземців. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 272 с.

5. Волкова О. М., Ворона Н. О., Голованенко Є. О. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців: навч. посібник / за ред. Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2010. 414 с.
6. Гримич М., Непийвода Н., Різун В. Українська мова щодня : навч. посібник. Київ: Заповіт, 1998. 160 с.
7. Дерба С. М. Знайомство з Україною : навч. посібник з укр. мови для інозем. студ. 2-ге вид., випр. і допов. К. : Фенікс, 2013. 96 с.
8. Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Скварча О. М. Українська мова як іноземна. Елементарний курс: навч. посібник. Суми: СумДУ, 2020. 140 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80532>
9. Дегтярьова Т. О., Дядченко, Г. В, Кулішенко Л. А. Українська мова для іноземців у таблицях та коментарях: навч. посібник. Суми: СумДУ, 2021. 123 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83665>
10. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців : усне мовлення : навч. посібник. Київ : Знання України, 2004. 323 с.
11. Іванець Т. Ю., Корженко В. Я., Абрамчук О. В. Українська мова для іноземних студентів : навч. посібник для студентів-іноземців. Вінниця : ВДТУ, 1999. 112 с.
12. Кудіна Т. Українська мова як іноземна (початковий курс) : підручник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 334 с.
13. Лисенко Н. О., Кривко Р. М. та ін. Українська мова для іноземців : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ-ри, 2010. 240 с.
14. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків : Фоліо, 2017. 288 с.
15. Макарова Г. І., Паламар Л. М., Присяжнюк Н. К. Let's speak Ukrainian. Розмовляймо українською: навч. посібник. 2-е вид., доповн. та перероб. Ч. 1. Вступний курс. Ч. 2. Елементарний курс. Ч. 3. Основний курс. Київ: Фірма «ІНКОС», 2010. 126 с.; Київ, 2011. 222 с.; Київ, 2012. 188 с.
16. Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 232 с.
17. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Практикум (Рівні В1–В2). Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2017. 2-е вид., зм. й доп. 212 с.
18. Практикум з української мови для іноземних англомовних студентів 1-го курсу / упор. Л. В. Фоміна, А. М. Дудка, І. І. Кулікова, О. В. Самолисова. Харків : ХНМУ, 2017. 90 с.
19. Сокіл Б. Українська мова за три тижні : навч. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 216 с.
20. Українська мова: навч. матеріали для студентів-іноземців 1-го курсу / укл. О. П. Коньок. Суми : Вид-во СумДУ, 2009. 103 с.
21. Українська мова для іноземців. Рівень А1: навч. посібник / Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В. та ін. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2020. 279 с. https://www.yakaboo.ua/ua/ukrainska-mova-dlja-inozemciv-riven-a1.html#media_popup_fragment

22. Українська мова для іноземців. Рівень А2: навч. посібник / Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. та ін. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2020. 215 с. https://www.yakaboo.ua/ua/ukrainska-mova-dlja-inozemciv-riven-a2.html#media_popup_photos
23. Швець Г. Знайомтеся: Київ : навч. посіб. з української мови для студентів-іноземців. Київ : Видавець Федоров О. М., 2011. 240 с.
24. Notes on Ukrainian Grammar: навч.-метод. матеріали з граматики української мови для англomовних студентів-іноземців / Гороть Є. І., Данилюк Н. О., Малімон Л. К., Рогач О. О. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2014. 40 с.

Словники

1. Данилюк Н. О. Україна від А до Я : мовокраїнознавчий міні-словник. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 92 с.
2. Комунікативний кодекс українців у пареміях: тлумачний словник нового типу / укл. Космеда Т. А., Осіпова Т. Ф. Дрогобич: Коло, 2010. 272 с.
3. English-Ukrainian Reference Dictionary for Foreigners / укл. Є. І. Гороть, Н. О. Данилюк, І. М. Калиновська та ін.; під кер. та за заг. ред. проф. Є. І. Гороть. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 500 с.

Додаткова література

1. Данилюк Н. Використання лінгвокраїнознавчого словника у процесі вивчення української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2014. Вип. 10. С. 160–169.
2. Данилюк Н. Міжмовні та міжкультурні паралелі на початковому етапі навчання української мови арабських студентів. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної: зб. наук. праць*. Львів: Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2016. № 12. С. 257–264.
3. Данилюк Н., Масицька Т. Навчально-методична база для вивчення української мови як іноземної на підготовчому відділенні / Danylyuk N., Masitska T. Educational methodological basis for teaching Ukrainian as a foreign language at the preparatory department. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Vol. VIII/1. 2020. P. 19–32.
4. Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/>
5. Леся Українка у світі перекладу (вибрані переклади європейськими та східними мовами) / укл.: А. М. Архангельська, О. М. Белих, А. В. Біднюк та ін.; упоряд. і відп. ред. Н. О. Данилюк: навч. посіб. для студ. спец. 035. Філологія. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Кондор, 2021. 355 с.
6. Масицька Т. Лінгводидактичні особливості вивчення дієслів на заняттях з української мови як іноземної. *Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: зб. матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції, 06 квітня 2022 року, Луцький національний технічний університет*. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2022. С.279–280.

7. Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною. А1–С2 / укл.: Д. Мазурик, О. Антонів, О. Синчак, Г. Бойко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-materi-ialiukrainskim-shkolam-za-kordonom>
8. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань: посібник / Д. 9. Мазурик, О. Антонів, О. Синчак, Г. Бойко. Київ: Фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
10. Швець Г. Д. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей: монографія. Київ: Фенікс, 2019. 529 с.

VIII. ЗРАЗКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

1. *Прослухайте текст і стисло перекажіть його (Аудіювання діалогічного мовлення).*
- Добрий день!
  - Привіт!
  - Мене звати Деніел. А тебе?
  - Мене звати Амаду.
  - Звідки ти приїхав?
  - Я приїхав із Сполучених Штатів Америки. А ти?
  - Я приїхав із Сенегалу. В якому місті живуть твої батьки?
  - Мої батьки живуть у місті Еймзі штату Айова. А твої?
  - Мої батьки живуть у місті Дакарі. Яка в тебе сім'я?
  - У мене є тато, мама і дві сестри. А в тебе?
  - У мене велика сім'я: тато, мама і чотири сестри.
  - Дякую. До побачення!
  - До зустрічі!
2. *Прочитайте текст і відповідайте на запитання (Читання).*

КАРТА УКРАЇНИ

Україна – це велика країна. Її можна побачити на карті Східної Європи. На півночі вона межує з Білоруссю, на сході та південному сході – з Росією. На південному заході її сусіди – Молдова і Румунія, на заході – Словаччина, Угорщина і Польща. На півдні Україну омивають Чорне й Азовське моря. Столиця України – Київ. Це гарне місто на Дніпрі, в якому живуть понад 3 мільйони чоловік. На сході України знаходяться великі промислові міста: Харків, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Донецьк, Луганськ. На заході є давні культурні центри: Львів, Ужгород, Чернівці, Тернопіль, Івано-Франківськ. До складу України входять 24 області.

Природа нашої країни дуже різноманітна: поля, степи, ліси, гори, ріки, озера. Найбільша ріка України – Дніпро. На Волині знаходиться красиве озеро Світязь. На заході уздовж кордону простягаються гори Карпати. Найвища гора Говерла має висоту 2061 метр.

Відповісти на запитання:

1. Де на карті Європи можна побачити Україну?
2. З якими країнами вона межує?
3. Яка столиця України?
4. Скільки областей є в Україні?
5. Яка природа України?

3. *Напишіть текст на тему «Мій друг» (Листьмо).*

Мій друг

Мого друга звати Максим. Йому 22 роки. Він студент 4 курсу факультету міжнародних відносин. Після закінчення університету планує працювати менеджером у міжнародній українсько-німецькій компанії. Він добре знає українську, англійську та німецьку мови, був на стажуванні в Німеччині. Мій друг старанно вчиться, щоб бути добрим спеціалістом.

У Максима є сім'я: тато, мама, сестра, брат, дідусь і бабуся. Вони живуть у місті Луцьку. Тато інженер, мама лікар, сестра студентка, а брат ще учень. Бабуся і дідусь уже пенсіонери. Вони проживають на вулиці Ковельській у великому будинку. У них є собака і кіт. Ця сім'я дуже дружна.

4. *Виконайте завдання. Із поданих слів складіть і запишіть розповідь про студентку. Використайте правильні граматичні форми.*

(Вона) звати Олена. (Вона) 20 (роки). Олена (вчитися) на третьому (курс, факультет філології та журналістики). Вона (хотіти бути) (журналістка). У неї (бути) друзі. (Вони) (звати) Галина, Оксана, Микола. Вони (вчитися) в (група) номер 3. Друзі добре (вчитися) і разом (відпочивати). Вони (любити) ходити в кіно, займатися (спорт), гуляти.

5. *Розкажіть про себе, відповідайте на запитання студентів групи (Монологічне та діалогічне мовлення).*

Зразок. Мене звати... Я приїхав із... Зараз я навчаюся на... факультеті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Я хочу бути студентом... факультету. Моя майбутня професія – ... Я планую працювати в...

Я маю сім'ю: тата, маму, сестру, брата, дідуся, бабуся. Мого тата звати... Його професія... Мою маму звати... Вона працює в... Моя

сестра... працює в ... Мого брата звати... Він... Мій дідусь і моя бабуся... працюють (пенсіонери).

6. *Презентація про країну (схема) (Монологічне мовлення).*

1. Назва країни, де вона знаходиться.
2. Який тип держави (республіка, монархія), керівні органи (президент, парламент та ін.), коли утворена.
3. Столиця держави, скільки жителів, цікаві місця.
4. Населення країни, яку мови (які мови) використовує. Офіційна мова.
5. Коротка історія країни.
6. Природа, клімат, природні ресурси.
7. Найвидатніші досягнення в галузі науки, техніки та ін.
8. Туристичні місця. Свята, обряди, їжа.

Навчально-методичне видання

Данилюк Ніна Олексіївна

Масицька Тетяна Євгенівна

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА

СИЛАБУС

**нормативної навчальної дисципліни
для слухачів-іноземців
підготовчого відділення**

Друкується в авторській редакції

Формат 60x84 1/16. 1,86 ум. друк. арк., 1,68 обл.-вид. арк.
Наклад 50 пр. Зам. 86. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(43025, м. Луцьк, вул. Бойка, 1, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.